

## **Opschrift**

**Nummer:** 2023\_SV\_00112

**Onderwerp:**

**Schriftelijke vraag van raadslid Veli Yüksel: TikTok**

**Raadslid(-leden):**

Veli Yüksel - Open Vld

**Bevoegd:** Sofie Bracke

## **Omschrijving van de vraag**

### **Toelichting:**

Meer en meer overheden nemen maatregelen tegenover het populaire Chinese sociale netwerk TikTok, omwille van bezorgdheden omtrent gegevensbeveiliging. De Europese Commissie en het Europees Parlement gingen eerder al over tot een verbod om TikTok te installeren op werktoestellen, ook de webtoegang werd geblokkeerd. De Vlaamse overheid besliste op 9 maart om dezelfde maatregelen toe te passen, mede op advies van het Centrum voor Cybersecurity Belgium (CCB), de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV) en de Veiligheid van de Staat (VSSE). Ook federaal minister van justitie Vincent Van Quickenborne riep al op om op basis van deze adviezen een richtlijn uit te vaardigen voor federale ambtenaren.

### **Vraag:**

Ziet u risico's voor de Stad Gent, haar vertegenwoordigers en haar ambtenaren door het gebruik van TikTok op zakelijke toestellen?

Wat is de policy van de Stad Gent hierin?

Zal de stad overgaan tot gelijkaardige maatregelen als bij andere overheden, namelijk een verbod op het installeren van TikTok op werktoestellen en het blokkeren van de toegang tot het Chinese sociale netwerk?

## **Antwoord**

De Stad Gent heeft het adviesrapport van het Centrum voor Cybersecurity België ontvangen op 10 maart. Dit advies luidt:

- het gebruik van de TikTok applicatie te verbieden op vaste en mobiele diensttoestellen
- aan te bevelen om TikTok niet te installeren of te gebruiken op persoonlijke toestellen met toegang tot interne federale overheidsnetwerken en -systemen
- de private sector te adviseren om waakzaam te zijn voor de potentiële risico's van het gebruik van TikTok

Wij hebben in navolging van dit advies direct overlegd met de bevoegde diensten, in eerste instantie District 09. Daarop werd beslist om direct het verbod van het gebruik van TikTok te communiceren naar de stadsmedewerkers via het intranet van de Stad Gent, MIA. Het MIA-bericht plaats ik onderaan dit antwoord. Dit verbod geldt voor 6 maanden. Er is een update van het MIA bericht gebeurd op 30 maart 2023, waarin werd verduidelijkt op welke manier we het verbod invoeren. Hieronder licht ik dit ook toe.

Ook federaal zal dit verbod na 6 maanden geëvalueerd worden. Men wil deze tijd nemen om de gevolgen goed te kunnen bestuderen. We volgen als Stad hier de federale richtlijn.

De toegang tot TikTok wordt geblokkeerd op het stedelijk netwerk. Dit betekent dat via een pc van stadsmedewerkers niet meer kan gesurfd worden naar TikTok. Op deze manier beschermen we ons netwerk maximaal. Op de publieke WiFi-netwerken blokkeren we die toegang voorlopig niet aangezien dit geen veiligheidsrisico inhoudt naar ons stedelijk netwerk. Indien we dit wel zouden doen, zouden bijvoorbeeld bezoekers van stedelijke musea niet meer naar TikTok kunnen surfen. Ook de WiFi-netwerken op stedelijke scholen blijven open, aangezien er ook daar geen gevaar schuilt naar ons intern stedelijk IT-netwerk.

Enkele stedelijke mediakanalen, zoals VisitGent en PuurGent kunnen TikTok wel blijven gebruiken op een beveiligde manier, die momenteel samen met District09 wordt uitgewerkt. Het bereik naar de jongerendoelgroep (18-24j) is immers heel belangrijk via dit kanaal (meer dan 60% van die doelgroep is zo te bereiken). Ook andere steden blijven TikTok voor hun professionele accounts gebruiken.

Privé toestellen van medewerkers (waar geen tussenkomst in kosten is bij aanschaf of abonnement) kunnen gebruik maken van een afgescheiden publieke wifi verbinding. Vanop dit netwerk is er geen verbinding met het interne netwerk van de stad. Aangezien dit privé toestellen zijn kunnen we niet bepalen welke apps hierop aanwezig zijn. Hierbij zetten we zoals bij de diensttoestellen uiteraard wel sterk in op awareness van de medewerkers. Zie ook update MIA-bericht op 30 maart 2023

---

MIA bericht 10 maart 2023

## Tijdelijk verbod op het gebruik van TikTok

Tags:

Op basis van een analyse door de Staatsveiligheid en een advies van het Centrum voor Cybersecurity België, heeft de Nationale Veiligheidsraad vandaag 10 maart een **tijdelijk verbod ingesteld op de installatie en het gebruik van TikTok op diensttoestellen** van het federale overheidspersoneel.

Bovendien roept de Nationale Veiligheidsraad de regionale, provinciale en lokale overheden op om een gelijkaardig verbod in te stellen. Ook de privésector wordt opgeroepen om waakzaam te zijn voor de risico's van het gebruik van TikTok.

## Wat betekent dit concreet?

Voor het personeel van de federale overheid worden de onderstaande beslissingen genomen. Deze beslissingen zullen wij ook binnen Groep Gent met onmiddellijke ingang invoeren:

- **Verbod**, met onmiddellijke ingang, op de **installatie en het gebruik** van **TikTok** op **vaste en mobiele (tablet, gsm) diensttoestellen**. Het verbod geldt voor alle toestellen waarvan de aankoop, het abonnement of het gebruik **gedeeltelijk of helemaal** worden betaald door de organisatie. Het verbod geldt voor zes maanden en wordt vervolgens geëvalueerd. De gegevensbeschermingsautoriteit zal intussen het privacybeleid van TikTok onderzoeken.
- Zo snel mogelijk de **verwijdering van alle** bestaande **TikTok applicaties op diensttoestellen** (en uiterlijk tegen 31 maart).
- Een **sterke aanbeveling** om TikTok **niet te installeren op persoonlijke toestellen**, en zeker niet wanneer je deze toestellen ook af en toe voor het werk gebruikt.

## Van waar komt dit plots?

TikTok bestaat natuurlijk al langer dan vandaag. En ook de Chinese wetgeving die Chinese bedrijven, en dus ook TikTok, verplicht om medewerking aan de Chinese inlichtingendiensten te verlenen, bestaat al enkele jaren.

Toch is alles nu in een stroomversnelling terecht gekomen. Dit door een verbod in de Verenigde Staten voor overheidspersoneel, dat deze week ook werd doorgetrokken binnen de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Europese Raad.

Verschillende lidstaten volgen intussen deze beslissing en trekken dit verbod door voor het overheidspersoneel in hun eigen land. Ook in ons land werd een advies gevraagd door de minister Van Quickenborne aan het Centrum voor Cybersecurity.

Zowel de analyse van Staatsveiligheid als het advies van het Centrum voor Cybersecurity, waarschuwen voor het feit dat TikTok een grote hoeveelheid gegevens verzamelt van de gebruikers, vaak zonder dat deze het beseffen. Bovendien kan TikTok via de algoritmes de informatiestroom en de inhoud manipuleren.

Daarom wordt een algemeen verbod ingevoerd.

## Wat zijn de volgende stappen?

Deze oproep voor verbod op TikTok voor diensttoestellen van overheidspersoneel binnen de lokale overheid, liep vandaag binnen. Binnen Groep Gent bekijken we wat de vervolgstappen en eventuele verfijningen van de aanpak zullen zijn.

We houden jullie hiervan de komende dagen op de hoogte.

---

## Update verbod TikTok

TikTok is tijdelijk verboden. Een aantal zaken moesten we nog uitklaren. Deze zijn nu duidelijk. We houden mogelijke evoluties intussen verder in de gaten.

### Wat werd beslist?

Hieronder vinden jullie in een notendop de beslissingen die op dit moment werden genomen:

- TikTok moet onmiddellijk verwijderd worden van alle toestellen waarvan het toestel of het abonnement geheel of gedeeltelijk door de organisatie wordt betaald.
- TikTok wordt geblokkeerd via het StadGent netwerk. Het blijft toegankelijk via het publieke netwerk (Public-Mobile/Publiek) en het scholennetwerk (EDU).
- Tiktok blijft behouden als doelgroepgericht communicatiekanaal voor stadsdiensten die dit nodig achten. Dit wordt steeds afgetoetst met de Dienst Communicatie. De toegang wordt op een beveiligde manier geregeld door District09.

### TikTok op toestellen

- Zoals in het [bericht van 10 maart](#) al meegegeven is TikTok (het gebruik en installatie) verboden op alle toestellen (pc's, laptops, tablets en gsm's) waarbij het toestel of het abonnement geheel of gedeeltelijk worden betaald door de organisatie. Dit verbod geldt tijdelijk voor zes maanden.
- Dit betekent dat je **TikTok onmiddellijk** van al deze toestellen moet **verwijderen**, en uiterlijk tegen **vrijdag 31 maart**. Heb je dit nog niet gedaan? Wacht er niet mee en doe dit onmiddellijk.
- Bovendien is er een sterke aanbeveling om TikTok niet te installeren op persoonlijke toestellen. En zeker niet wanneer je deze toestellen ook af en toe voor het werk gebruikt. Dit om te vermijden dat er connectie wordt gelegd met ons bedrijfsnetwerk.

Wees mediawijs. Als je TikTok (of andere apps) gebruikt moet je je er ook van bewust zijn dat ze jouw gebruikersgedrag bijhouden en er zo informatie over jou wordt verzameld.

- Voor de medewerkers die TikTok professioneel beheren als stadskanaal wordt er een specifieke en veilige oplossing uitgewerkt, zonder risico's voor ons bedrijfsnetwerk.

## TikTok via het netwerk

We willen de veiligheidsrisico's over een eventuele toegang van TikTok tot onze overheidsdata maximaal inperken.

Daarom blokkeert District09 voortaan het **dataverkeer met TikTok** via het Interne Groep Gent Netwerk (StadGent), waar onder meer onze PC's aan zijn verbonden. Dit gaat in vanaf **vrijdag 31 maart**.

Via het publieke wifi netwerk (Public-Mobile/Publiek) en het scholennetwerk (EDU) zal TikTok (ook voor mobiele toestellen) nog toegankelijk blijven. Hier is het dataverkeer met onze IT-architectuur anders geregeld. Zo kunnen bezoekers van musea en stadsgebouwen, scholieren,... toch nog normaal surfen.

## TikTok als communicatiekanaal

TikTok wordt door Stad Gent ook als communicatiekanaal ingezet, bijvoorbeeld door Visit Gent. Dagelijks gebruikt 60% van de jongeren tussen 18 en 24 jaar TikTok, en is dus een belangrijk kanaal om deze doelgroep te bereiken.

Daarom blijven we TikTok tot nader bericht ook bij Stad Gent gebruiken. Indien diensten dit wensen in te zetten, toetsen ze dit steeds vooraf met de Dienst Communicatie af.

## Iedereen is verantwoordelijk

Los van het gebruik van TikTok verwachten we van al onze medewerkers dat zij zeer voorzichtig en waakzaam omgaan met de IT gegevensveiligheid. Daarom geven we jullie regelmatig tips en richtlijnen om hier samen werk van te maken: bv. het regelmatig aanpassen van paswoorden, waakzaam zijn voor phishing, ... . Meer weten? Lees [Cyberslim in 7 stappen](#).

Al deze richtlijnen worden meegenomen in de IT richtlijnen